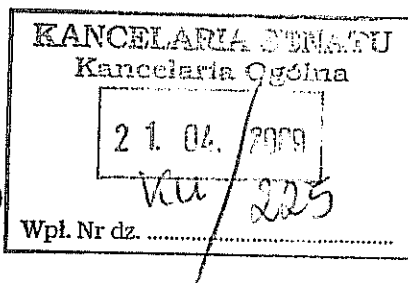

POLSKIE TOWARZYSTWO KRYMINALISTYCZNE

Rok założenia 1973

ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO

Warszawa, dnia 20.04.2009 r.

L.dz. P -127 /09

Pan Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej Senatu RP

W dniu 17 kwietnia 2009 r. podczas Regionalnego Kongresu Nauk Sądowych w Częstochowie został przedstawiony projekt nowelizacji dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym z 1950 roku, który wcześniej był opiniowany przez niektóre stowarzyszenia m.in. przez Stowarzyszenie Rzeczników Ekonomicznych.

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne, które jest organizacją pożytku publicznego zrzeszającą liczną grupę biegłych sądowych z różnych dziedzin kryminalistyki, nie miało możliwości przedstawienia swojej opinii w tej sprawie.

Pragniemy zwrócić uwagę, że samo podwyższenie wynagrodzenia biegłych o kwotę podatku od towarów i usług jest tylko wycinkiem szerszego problemu związanego z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 czerwca 2008 r. (sygn. akt K 50/05), postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 czerwca 2008 r. (sygn. akt S 3/08) oraz orzeczeniem poszerzonego składu Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 stycznia 2009 r. (sygn. akt I FPS 3/08). Zarówno orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, jak i Naczelnego Sądu Administracyjnego stworzyło nową, nie do końca odpowiadającą systemowi polskiego prawa procesowego sytuację prawnoustrojową biegłych.

Po pierwsze w trudnej sytuacji znaleźli się ci biegli, którzy nie odprowadzali podatku od towarów i usług na skutek różnych interpretacji, zarówno urzędów skarbowych jak i orzeczeń sądów administracyjnych, a także (a może przede wszystkim) wskutek braku aktów wykonawczych i nowelizacji przepisów o należnościach biegłych, które gwarantowałyby neutralność podatku VAT (co należy do jego istoty i na co wskazał w swoim orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny). Może to stać się podstawą do wszczęcia postępowań karno-skarbowych wobec tej bardzo licznej rzeszy biegłych, czego konsekwencją może być podważenie opinii przez nich wydanych, a tym samym wzruszenie zapadłych wyroków sądowych. Spowoduje to bardzo negatywne skutki dla wymiaru sprawiedliwości. Dlatego też proponujemy wprowadzenie przepisów o charakterze abolicyjnym, które w sposób jednoznaczny porządkowałyby istniejący stan rzeczy.

Po drugie, według orzeczeń wymienionych organów konstytucyjnych biegły prowadzi działalność gospodarczą i ponosi odpowiedzialność wobec osób trzecich z tytułu wydanej opinii. Stwarza to bardzo niebezpieczną i dyskomfortową sytuację, w której biegli mogą być pozywani o zapłatę wysokich odszkodowań przez stronę niezadowoloną z wydanej opinii. Nie można również pominąć faktu, że zdarzają się pomyłki (w różnym stopniu zawinione przez biegłych) w wydawanych opiniach, które również mogą stanowić podstawę roszczeń odszkodowawczych stron postępowania procesowego. W polskim systemie prawnym, w przeciwieństwie do np. austriackiego, biegły nie jest zaś objęty ubezpieczeniem z tytułu ryzyka związanego z pełnioną funkcją, a zatem aktualnie w świetle przytoczonych orzeczeń ponosi on osobiście i w całości skutki takich działań osób trzecich. Aby zaradzić tym niebezpiecznym, zarówno dla samych biegłych jak i prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości sytuacjom, proponuje się ograniczyć ustawowo zakres materialnej odpowiedzialności biegłego poprzez wprowadzenie zasad analogicznych jak w Kodeksie Pracy (art. 119,120), bądź też przyjęcie innych rozwiązań, np. ograniczających tę odpowiedzialność do wysokości kwoty równej trzem średnim miesięcznym wynagrodzeniom w sferze budżetowej.

Nowelizacja dekretu o należnościach biegłych, która jest aktualnie przedmiotem prac połączonych komisji senackich, tj. Komisji Ustawodawczej z Komisją Budżetu i Finansów Publicznych oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, stwarza możliwość kompleksowego uregulowania problematyki podatku VAT od wynagrodzeń biegłych i rozwiązania wynikających stąd problemów.

W załączeniu przesyłamy projekt nowelizacji wspomnianego wyżej dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym, przygotowany przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne, licząc na to, że zostanie on wzięty pod uwagę w trakcie prac legislacyjnych Senatu.

Dr Mięczysław Goc
Wiceprezes Polskiego
Towarzystwa Kryminalistycznego

Zał.

Projekt nowelizacji dekretu

Prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski
Przewodniczący Rady Naukowej
Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

USTAWA z dn.

o szczególnych rozwiązaniach dla podatników uzyskujących przychody za wykonywanie funkcji biegłego.

Art. 1.

W art. 9 *Dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym* dodaje się ustęp piąty o treści: Art. 119 i 120 *Kodeksu Pracy* stosuje się odpowiednio.

Art. 2.

W art. 10 *Dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym* dodaje się ustępy o treści:

Ust. 4. Jeżeli biegły jest podatnikiem podatku od towarów i usług wysokość wynagrodzenia podwyższa o się o kwotę tego podatku.

Ust. 5. Kwotę podatku od towarów i usług przekazuje się na rachunek właściwego urzędu skarbowego, wraz z zaliczką na podatek dochodowy obciążający wynagrodzenie biegłego w kwocie nie podwyższonej o podatek od towarów i usług.

(W ustępie piątym chodzi o nie płacenie podatku dochodowego od podatku VAT – żeby nie było podwójnego opodatkowania oraz żeby ułatwić biegłym życie z przelewami VAT-u.)

Art. 3. W przypadku biegłych, którzy uzyskali przychody za czynności wykonane w okresie w okresie od 1 maja 2004 r. do 31 grudnia 2008 r., a nie uregulowali należności z tytułu podatku od towarów i usług:

1. Nie wszczyna się postępowań podatkowych, a wszczęte (w tym egzekucyjne) umarza.
2. Nie wszczyna się postępowań karnoskarbowych, a wszczęte umarza; albowiem uznaje się te czyny za nie podlegające karze za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe.
3. Prawomocne skazania uznaje się za niebyłe, a informacje o skazaniu usuwa się z Krajowego Rejestru Karnego.

Art. 4. W przypadku biegłych, którzy uzyskali przychody za czynności wykonane w okresie w okresie od 1 maja 2004 r. do 31 grudnia 2008 r., a uregulowali należności z tytułu podatku od towarów i usług, organ podatkowy:

1. Umarza zaległości podatkowe za ten okres oraz odsetki za zwłokę.
2. Zwraca kwotę zapłaconego podatku oraz zapłaconych odsetek. Zwrotu dokonuje się w gotówce, za pośrednictwem poczty (z pomniejszeniem o koszty przesłania) lub na wskazany przez podatnika rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej.
3. Powyższe decyzje organ podatkowy podejmuje na pisemny wniosek podatnika, połączony ze złożeniem korekt zeznań o uzyskaniu w powyżej wymienionym okresie przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.
4. Decyzje te organ podejmuje bezzwłocznie; nie później jednak niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.
5. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy *Ustawy o podatku dochodowym*, *Ustawy o podatku od towarów i usług* i *Ordynacji Podatkowej*.